

RAPPORT

Flora- en faunaquickscan

Landgoed De Denneboom te Schijndel

Opdrachtgever
BV Vughtse Begrafenisonderneming
Helvoirtseweg 190
5268 KZ Helvoirt

Projectnummer
Aeres Milieu projectnummer AM16132

Status rapport
Definitief

Contactgegevens
Aeres Milieu B.V.
Postbus 1015
6040 KA ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
(f) 0475 – 321 967
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

<u>Autorisatie</u>	paraaf	datum
Opsteller rapport:		
ir. J.P.M. Hovens P. op het Veld ir. G. Hovens (Faunaconsult)		4 mei 2016
Kwaliteitscontrole:	paraaf	datum
ing. G. Reuver		4 mei 2016

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
2. BELEIDSKADER	4
2.1 Inleiding	4
2.2 Flora- en faunawet	4
2.3 Natuurbeschermingswet 1998	5
2.4 Natuurnetwerk Nederland	6
3. WERKWIJZE	7
3.1 Beschrijving van het plangebied	7
3.2 Veldinventarisatie	9
4. RESULTATEN INVENTARISATIE	10
4.1 Resultaten beleidsinventarisatie	10
4.2 Resultaten veldinventarisatie	13
5. EFFECTEN VAN DE VOORGENOMEN INGREEP	18
5.1 De ingreep	18
5.2 Effecten op algemene beschermde soorten in het plangebied	19
5.3 Effecten op vleermuizen	19
5.4 Effecten op dassen	19
5.5 Effecten op vogels	20
5.6 Effecten op tongvarens	20
5.7 Effecten op beschermde natuurgebieden	20
6. CONSEQUENTIES VANUIT DE WET- EN REGELGEVING	21
6.1 Flora- en faunawet	21
6.2 Overige regelgeving	21
Literatuur	22

1. INLEIDING

In opdracht van de Vughtse Begrafenisonderneming heeft Aeres Milieu in samenwerking met Faunaconsult een quickscan flora- en faunawet uitgevoerd op Landgoed De Denneboom te Schijndel. Hier zal een deel van de bebouwing worden gesloopt en een deel van de bebouwing worden gerenoveerd en uitgebreid voor de vestiging van een crematorium. Hiertoe worden ook een parkeerplaats aangelegd en een akker omgevormd tot strooiveld. Ook worden een paar wandelpaden opgeknapt en enkele houtsingels en vijvers aangelegd.

Aeres Milieu is gevraagd het volgende aan te geven:

- welke beschermde dieren en planten komen mogelijk voor in het plangebied
- welke effecten heeft de voorgenomen ingreep
- kunnen negatieve effecten zoveel mogelijk worden gemitigeerd (verzacht)
- welke eventuele gevolgen zijn er met betrekking tot de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Natuurbeschermingswet en het Natuurnetwerk Nederland en op welke wijze kunnen die worden gecompenseerd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het huidige beleidskader en van de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven en in hoofdstuk 5 de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige natuurwaarden. Hoofdstuk 6 behandelt de consequenties van wet- en regelgeving.

2 BELEIDSKADER

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het natuurbeleid van de diverse overheden, dat van belang is bij de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied. Het natuur- en soortenbeleid is in Nederland geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Hiermee wordt onder andere invulling gegeven aan de Europese wet- en regelgeving, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Stb. 1998, 402) is op 1 april 2002 in werking getreden. Deze wet bundelt onder meer de bepalingen over soortenbescherming die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, namelijk de Vogelwet 1936, de Jachtwet, (de oude) Natuurbeschermingswet, de Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' –zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economische zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde soorten uit de categorie 'overige soorten', een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een ontheffing verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
  - Onderzoek en onderwijs;
  - Repopulatie en herintroductie;
  - Bescherming van flora en fauna;
  - Veiligheid van het luchtverkeer;
  - Volksgezondheid of openbare veiligheid;
  - Dwingende redenen van openbaar belang;
  - Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom;
  - Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;

- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
- Bestendig gebruik;
- Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrictlijn ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrictlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van vogels ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.

2.3 *Natuurbeschermingswet 1998*

Natuurbeschermingswet 1998 beschermt verschillende soorten gebieden

De eerste Natuurbeschermingswet in Nederland dateert van 1967, deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen, onder andere door het aanwijzen van beschermde natuurmonumenten. Deze oorspronkelijke natuurbeschermingswet is in 1998 vervangen en sindsdien richt de wet zich nog uitsluitend op de bescherming van gebieden. Waar in dit rapport gesproken wordt over de Natuurbeschermingswet, wordt telkens Natuurbeschermingswet 1998 bedoeld.

De bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrictlijn (tezamen genoemd "Natura 2000") zijn geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet. Zodoende is het Europese beleid ten aanzien van natuurbescherming in de Nederlandse wet verankerd. De Natuurbeschermingswet regelt de aanwijzing en bescherming van de volgende soorten gebieden:

- Vogel- en Habitatrictlijngebieden (samen zijn dit de Natura 2000-gebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands (RAMSAR Conventie).

De Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder op de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. In de richtlijn worden nadere regels gesteld aan de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Een aantal gebieden is hierbij aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het ecologische netwerk van natuurgebieden in Europa.

De Habitatrictlijn

De Habitatrictlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats, habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van deze richtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Bijlage IV vermeldt in het wild voorkomende kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die strikt beschermd moeten worden.

Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn vormen samen Natura 2000. Alle lidstaten van de Europese Unie

wijzen beschermde natuurgebieden aan die waardevol zijn voor het behoud van biodiversiteit in Europa. Nederland zal aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging maken rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van Economische zaken. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheersplannen opstellen. Deze beheersplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

Beschermde natuurmonumenten

Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden zullen Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met zo'n aanwijzing komen te vervallen. De buiten de Natura 2000 gebieden gelegen Beschermde Natuurmonumenten blijven bestaan. Beschermde Natuurmonumenten zijn als zodanig aangewezen vanwege de aanwezigheid van grote ecologische waarden.

Wetlands (RAMSAR Conventie)

De Ramsar-conventie is een internationale overeenkomst inzake watergebieden (draslanden) die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels. Een groot deel van deze beschermde wetlands is in Nederland ook al als Natura 2000 gebied aangewezen.

2.4 *Natuurnetwerk Nederland*

Het Natuurnetwerk Nederland, vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

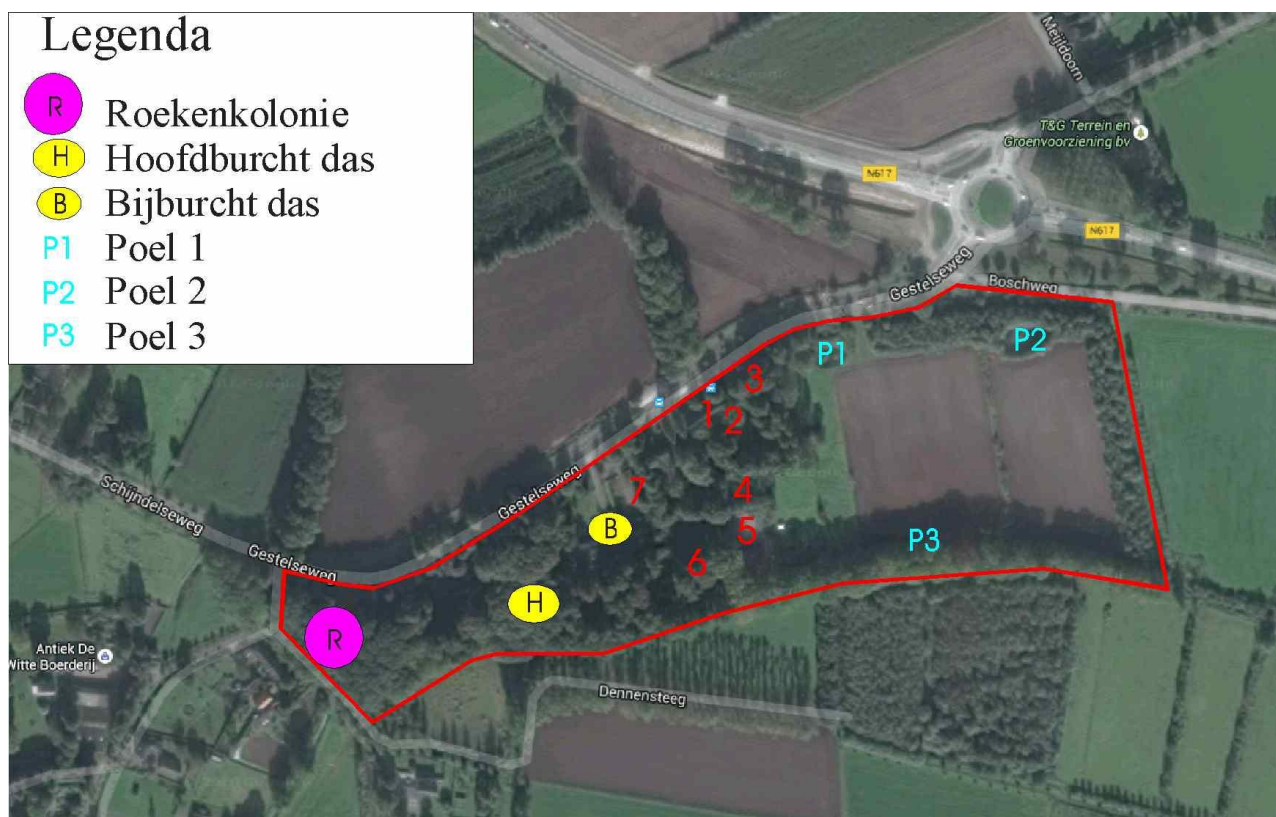
Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het Natuurnetwerk Nederland moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

3. WERKWIJZE

3.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied (rood omlijnd in figuur 3.1.) ligt in het buitengebied van Schijndel, even ten oosten van Sint Michielsgestel. Het plangebied is ingericht als landgoed, met parkachtige delen, enkele tarweakkers, een moestuin, 3 poelen (zie figuur 3.1.4.) en de volgende bebouwingen (de nummers in de opsomming hieronder corresponderen met die in figuur 3.1.1):

1. een voormalige langgevelboerderij (zie grote foto voorzijde)
2. een waterput
3. voormalig bakhuisje (zie foto rechtsonder voorzijde)
4. een houtopslag (zie foto linksboven voorzijde)
5. een terrein- en groenvoorzieningen loods (zie figuur 3.1.2.)
6. de loods van de familie Van Rijckevorsel (zie figuur 3.1.3.)
7. het woonhuis van de familie Van Rijckevorsel.

Figuur 3.1.1. Het plangebied (rood omlijnd).

Figuur 3.1.2. De terrein- en groenvoorzieningsloods.

Figuur 3.1.3. De loods van Van Rijckevorsel.

Figuur 3.1.4. Een van de poelen wordt bemonsterd.

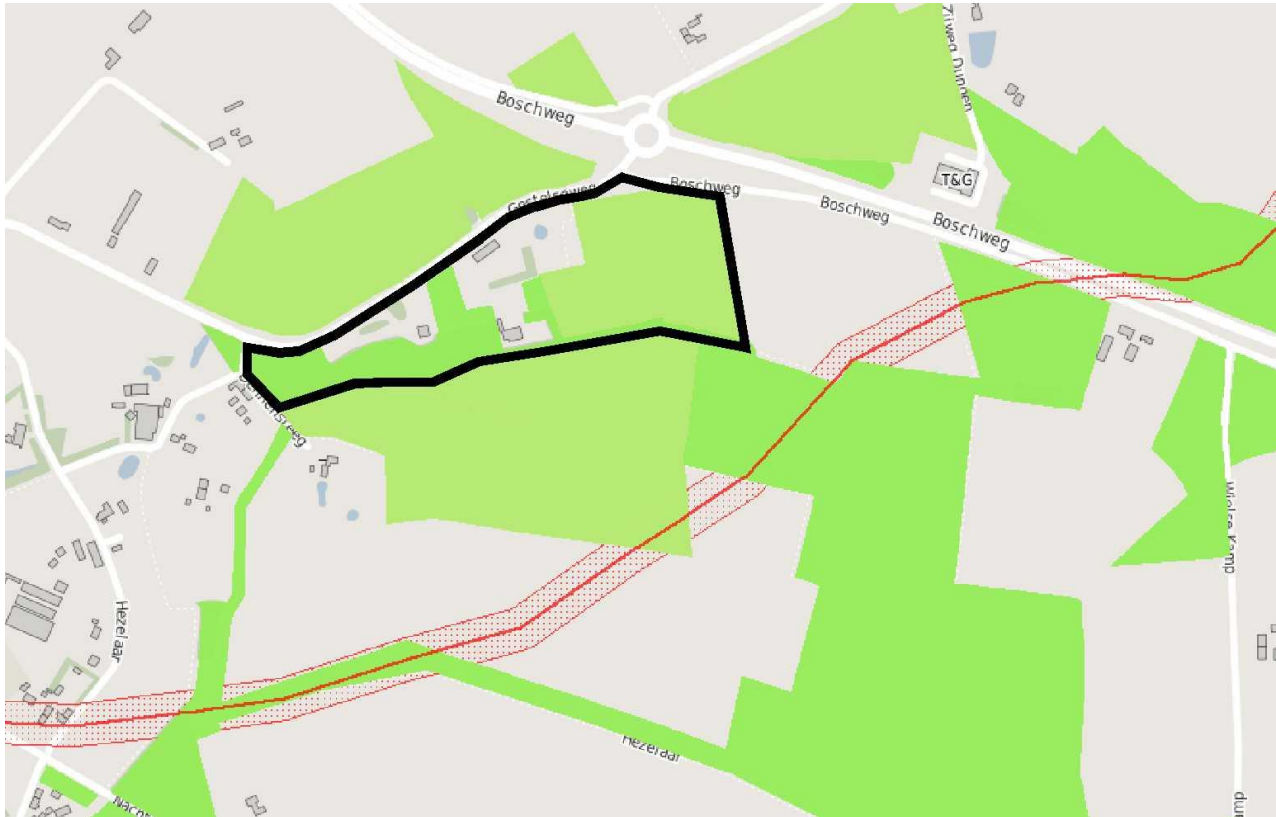
3.2 Veldinventarisatie

Op 22 april 2016 is het plangebied en de omgeving ervan bezocht voor een quickscan. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde dier- en plantensoorten. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten, zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen, en potentieel geschikte verblijfplaatsen. In een straal van 100 meter rond het plangebied werd gespeurd naar roofvogel- en uilennesten, dassenburchten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen van strenger beschermde soorten. Ook werden de te slopen of te renoveren gebouwen van binnen en buiten geïnspecteerd. Aan de hand van relevante (verspreidings)literatuur (RAVON, 2006, 2007, 2010, 2011, 2013 en www.waarneming.nl) is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

4. RESULTATEN INVENTARISATIE

4.1 Resultaten beleidsinventarisatie

Een groot deel van het plangebied is gelegen in het NatuurNetwerk Brabant (NNB). Zie figuur 4.1.1.

Figuur 4.1.1. Ligging van het plangebied (zwart omlijnd) ten opzichte van het NNB (groen weergegeven; ecologische verbindingzones zijn rood/rood gestippeld weergegeven).

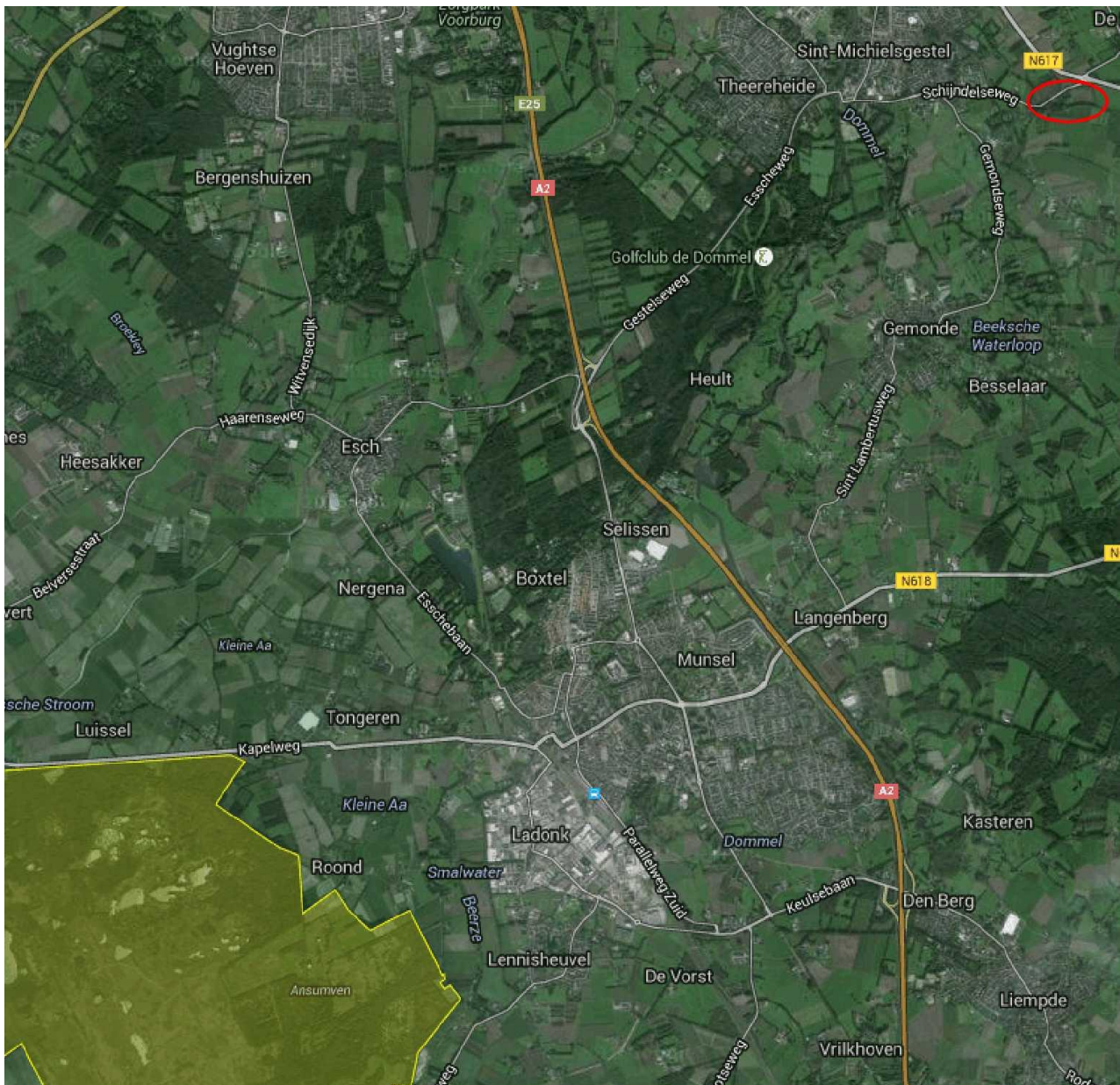
Bron: website Provincie Noord-Brabant <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek'; dit gebied ligt op een afstand van circa 5,5 kilometer ten noordwesten van het plangebied (zie figuur 4.1.2).

Figuur 4.1.2. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' (geel weergegeven). Bron: Ministerie van EZ (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>).

Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' ligt op een afstand van circa 8,7 kilometer ten zuidwesten van het plangebied (zie figuur 4.1.3).

Figuur 4.1.3. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' (geel weergegeven). Bron: Ministerie van EZ (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>).

Overige Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands liggen op grotere afstand van het plangebied. Het plangebied is verder onderdeel van Nationaal Landschap 'Het Groene Woud' (zie figuur 4.1.4 en het kader op de volgende bladzijde).

Figuur 4.1.4. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Nationaal Landschap 'Het Groene Woud' (oranjebruin weergegeven). Bron: Ministerie van EZ (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>).

De twintig Nationale Landschappen in Nederland hebben elk een unieke combinatie van cultuurhistorische en natuurlijke elementen en vertellen daarmee het verhaal van het Nederlandse landschap. Ze kenmerken zich door de specifieke samenhang tussen de verschillende onderdelen van het landschap, zoals natuur, reliëf, grondgebruik en bebouwing. Nationale Landschappen zijn gebieden waar mensen gewoon wonen, werken, ondernemen en recreëren. Binnen een Nationaal Landschap is ruimte voor sociaal-economische ontwikkelingen, mits de bijzondere kwaliteiten van het gebied behouden blijven en liefst nog worden versterkt. Plannen voor grootschalige nieuwbouwwijken, bedrijventerreinen en infrastructurele projecten zullen daarom worden afgekeurd. Zo mogen er alleen woningen worden gebouwd om de eigen bevolkingsgroei te kunnen opvangen (migratiesaldo nul). Voor specifieke gebieden in een Nationaal Landschap gelden extra, al bestaande, beschermende maatregelen. Denk aan de Natuurbeschermingswet voor natuurgebieden, de Natuurschoonwet voor landgoederen en de Monumentenwet voor historische gebouwen of dorpsgezichten.

4.2 Resultaten veldinventarisatie

Zoogdieren

In het woonhuis van de familie Van Rijckevorsel bevinden zich mogelijk vleermuisverblijven. De overige bebouwingen (1 t/m 6 in paragraaf 3.1 en in figuur 3.1.1.) hebben een enkelwandig dak en enkelwandige wanden. Ook zijn al deze bebouwingen van binnen en buiten geïnspecteerd, waarbij er nergens vleermuisuitwerpselen werden aangetroffen. In de overige bebouwingen zijn dus geen vleermuisverblijven aanwezig. In een groot aantal bomen bevinden zich oude spechtengaten, die als vleermuisverblijf kunnen dienen. Ook kunnen de verschillende lanen en bosranden deel uitmaken van een vaste vliegroute van vleermuizen. Een aantal vleermuissoorten is daarom in tabel 4.2 opgenomen.

In het westelijk deel van het plangebied bevinden zich twee dassenburchten; een duidelijke hoofdburcht met circa 10 pijpen en een kleinere bijburcht van 3 tot 5 pijpen. Uit het feit dat beide burchten belopen waren en uit de aanwezigheid van een mestput en belopen dassenwissels valt op te maken dat beide burchten door dassen worden gebruikt.

Tijdens het veldbezoek werd verder een damhert aangetroffen. Dit betreft een ontsnapt dier dat volgens de heer Van Rijckevorsel sinds een maand op het landgoed vertoeft (zie figuur 4.2.1.). Sporen, wissels, uitwerpselen etc. van overige zoogdieren die behoren tot de categorieën 'streng beschermde soorten' of 'overige soorten' zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Wel werden er in het plangebied sporen en pijpen van konijnen aangetroffen. Tabel 4.2.1 geeft de beschermde zoogdieren die mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats hebben in het plangebied.

Figuur 4.2.1. In het plangebied bevindt zich sinds kort een damhert.

In tabel 4.2.1 zijn de beschermde zoogdiersoorten opgenomen die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Haas (<i>Lepus europeus</i>)	X		
Damhert (<i>Dama dama</i>)		X	
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	X		
Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X		
Grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)			X
Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)			X
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)			X
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)			X
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)			X

Tabel 4.2.1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Vogels

In het westelijk deel van het plangebied bevindt zich een roekenkolonie van 19 nesten (zie figuur 3.1.1.). Verspreid over het plangebied bevinden zich verder vele bomen met (oude) spechtengaten. Hierin broeden mogelijk holenbroeders, zoals de tijdens het veldbezoek waargenomen grote bonte specht, boomkruiper en boomklever. Daarnaast is het mogelijk dat er tijdens het broedseizoen nesten van algemene vogels als merel en winterkoning in de struiken en bomen in het plangebied aanwezig zijn.

Geen van de te slopen of renoveren gebouwen bevat openingen die geschikt zijn voor vogelnesten. Onder de onderste rij dakpannen op de langgevelboerderij is geen ruimte voor vogelnesten (zie figuur 4.2.2.).

Figuur 4.2.2. In het dak van de langgevelboerderij is geen ruimte voor vogelnesten.

Overige beschermde soorten

De drie in het plangebied gelegen poelen zijn tijdens het veldbezoek met een steeknet van 70 cm breed bemonsterd en daarbij werden geen strenger beschermde amfibieën waargenomen, maar wel enkele middelste groene kikkers en vele larven van de gewone pad. In poel 1 (zie figuur 3.1.1.) werden daarnaast driedoornige stekelbaarsjes gevangen. Verder is het mogelijk dat delen van het plangebied deel uitmaken van de landhabitat van de bruine kikker.

In de waterput werden tijdens het veldbezoek een aantal tongvarens aangetroffen (zie figuur 4.2.3.). Overige beschermde planten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen; deze zijn waarschijnlijk afwezig. Tabel 4.2.2 geeft de (mogelijk) in het plangebied voorkomende soorten amfibieën weer. Overige beschermde soorten zijn afwezig.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Middelste Groene kikker (<i>Rana esculenta</i>)	X		
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		
Tongvaren (<i>Asplenium scolopendrium</i>)		X	

Tabel 4.2.2. Beschermde overige soorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Figuur 4.2.3. In de waterput groeien enkele tongvarens

Figuur 5.1.2. De voorgestane situatie in het oostelijk deel van het plangebied.

5.2 Effecten op algemene beschermde soorten in het plangebied

Door de grondwerken en door het rooien van de vegetatie in de moestuin zullen mogelijk holen en individuen van algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën worden verstoord of verdwijnen. Voor al deze soorten biedt de directe omgeving van het plangebied voldoende alternatieve verblijfplaatsen. De aanleg van extra poelen zal een positief effect op amfibieën hebben, temeer omdat de aanwezige poelen door de nabijheid van bomen (invallend blad) maar matig geschikt zijn als voortplantingswater.

5.3 Effecten op vleermuizen

Doordat de bomen worden gespaard zijn er geen negatieve effecten op eventuele vaste vliegrouetes en vleermuisverblijven te verwachten. Om verdere verstoring te voorkomen mag er alleen vleermuisvriendelijke buitenverlichting worden geplaatst (zie paragraaf 6.1). Met deze werkwijze wordt voorkomen dat er vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden verstoord of vernietigd.

5.4 Effecten op dassen

Doordat er (op het herstel van enkele onverharde paden na) niet nabij de dassenburchten zal worden gewerkt, zijn er geen direct negatieve effecten op de das te verwachten. Doordat het gebied rond de burchten rustgebied wordt, is er ook bij de ingebruikname van het crematorium geen negatief effect op de das. De omvorming van de akkers in strooivelden (graslanden) is gunstig voor de das, omdat graslanden een betere foerageerhabitat voor de soort vormen.

5.5 Effecten op vogels

Doordat er geen bomen met holten worden verwijderd, blijft er voldoende broedgelegenheid voor holtebewonende vogelsoorten. Doordat er geen bomen met roekennesten worden gekapt, is er ook aan de roekenkolonie geen schade te verwachten. Door opgaande vegetaties buiten het broedseizoen te verwijderen (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli), wordt directe schade aan bewoonde vogelnesten voorkomen.

5.6 Effecten op tongvarens

Indien de waterput wordt gesloopt verdwijnt de groeiplaats van enkele tongvarens. Het is in dat geval nodig deze naar een nieuwe groeiplaats over te brengen. Hiertoe kan de initiatiefnemer een keermuur aanleggen, ook kan hij de tongvarens op een schaduwrijke plaats in de losse grond plaatsen. Een voorbeeld van een keermuur met tongvarens is weergegeven in figuur 5.1.3. Indien de waterput behouden blijft, zijn enkele aanpassingen nodig om de tongvarens te behouden (zie paragraaf 6.1).

Figuur 5.1.3. Voorbeeld van een keermuur met enkele verplaatste tongvarens.

5.7 Effecten op beschermde natuurgebieden

Een deel van het plangebied is gelegen in het NatuurNetwerk Brabant (NNB). Omdat de akkers in het plangebied worden omgevormd in ecologisch meer waardevolle strooivelden (graslanden) en er daarnaast extra poelen en houtsingels worden aangelegd, zullen de voorgenomen plannen geen negatieve effecten op het NNB hebben. In het plangebied zal het bestaande bouwvlak met circa 400 m² worden uitgebreid, maar in het NNB zal niet worden gebouwd.

Omdat het plangebied daarnaast op ruime afstand (meer dan 5 kilometer) van Natura 2000-gebieden en overige beschermde natuurgebieden ligt, is het niet te verwachten dat de plannen enig effect op de natuurwaarden in deze gebieden zullen hebben.

6. CONSEQUENTIES VANUIT DE WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

Beschermde dieren uit de categorie 'algemene soorten': vrijstelling

Voor het vernietigen van holen etc. en verstoren van beschermde zoogdieren van de categorie 'algemene soorten' voor ruimtelijke ingrepen, bestaat een vrijstelling op grond van 'AMvB artikel 75' van de Flora- en faunawet (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005). Er hoeft daarom geen ontheffing voor algemene soorten te worden aangevraagd.

Voorkomen doden of verwonden dieren

De in de Flora- en faunawet genoemde 'algemene zorgplicht' is ook op beschermde soorten uit de categorie 'algemene soorten' van toepassing. Beschermde diersoorten (ook die van de categorie 'algemene soorten') die tijdens het slopen van de gebouwen en het vergraven van grond worden aangetroffen, moeten direct worden gevangen en in het aangrenzende gebied worden vrijgelaten.

Vogels: vegetatie buiten het broedseizoen verwijderen

Door de eventueel te verwijderen opgaande vegetaties buiten het broedseizoen (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli) te verwijderen, wordt schade aan vogelnesten, eieren of jonge vogels voorkomen. Indien deze handelwijze wordt gevolgd, is er geen ontheffing op de Flora- en faunawet ten aanzien van vogels nodig.

Vleermuizen: aangepaste buitenverlichting

De bomen in het plangebied fungeren mogelijk als vaste vliegroute voor vleermuizen, de holle bomen fungeren mogelijk als vleermuisverblijf. Vaste vliegroutes van vleermuizen en vleermuisverblijven zijn onder de Flora- en faunawet beschermd. Om verstoring van vaste vliegroutes en vleermuisverblijven te voorkomen, dient er alleen vleermuisvriendelijke buitenverlichting worden geplaatst: omlaaggerichte straatverlichting of amberkleurig UV-vrije led armaturen.

Tongvarens: verplaatsen of waterput behouden

In de mogelijk te slopen waterput groeien tongvarens. Tongvarens zijn beschermd en vallen in de beschermingscategorie 'overige beschermde soorten'. De tongvarens in de waterput kunnen volgens de goedgekeurde gedragscode Stadswerk (Borst en Sprong, 2011) worden verplaatst onder begeleiding van een ecologische deskundige. Faunaconsult heeft hiertoe tijdens het veldbezoek aan Sieds Jong (uitvoerend architect) een ecologische instructie gegeven. Hij zal in het plangebied een keermuur aanleggen of een deel van het plangebied inrichten als groeiplaats voor de tongvarens. Door volgens deze werkwijze te handelen is er geen ontheffing op de Flora- en faunawet nodig. Indien de waterput in de nieuwbouw behouden blijft, kunnen de tongvarens blijven staan. De wanden van de waterput blijven voldoende vochtig, omdat deze water aanzuigen vanuit de put. Wel dient de waterput voldoende daglicht te blijven ontvangen, bijvoorbeeld middels een glazen dak.

6.2 Overige regelgeving

Omdat er geen negatieve effecten op het NNB zijn te verwachten, zijn er op dit punt geen bezwaren vanuit het provinciale natuurbeleid.

Omdat er ook geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden of andere beschermde natuurgebieden zijn te verwachten, is er geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

Literatuur

- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- RAVON, 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON, 42: 105-119.
- RAVON, 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON, 51: 119-132.